

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Історія зарубіжної літератури (модернізм і постмодернізм)

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Німецька мова і література та друга іноземна мова, Французька мова і література та друга іноземна мова

Спеціальність 014.022 Середня освіта (Німецька мова і література), 014.023 Середня освіта (Французька мова і література)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Розробник: кандидат філологічних наук, в.о. доцента кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Роман Анатолійович Дзик**

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 0978425557

E-mail: r.dzyk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=661>

Консультації П'ятниця 11:30-13:00

1. Анотація дисципліни.

Дисципліна «Історія зарубіжної літератури (модернізм і постмодернізм)» є частиною загального курсу «Історія зарубіжної літератури», що призначена для підготовки фахівців за освітньо-професійними програмами «Англійська мова і література та друга іноземна мова», «Англійсько-український переклад та переклад з другої іноземної мови», «Німецько-український переклад та переклад з другої іноземної мови», «Французько-український переклад та переклад з другої іноземної мови» спеціальностей «Філологія (германські мови та літератури, перша – англійська)», «Філологія (германські мови та літератури, перша – німецька)» «Філологія (романські мови та літератури. Перша – французька)». Вивчення цієї дисципліни є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх фахівців, оскільки дозволяє орієнтуватися у світовому літературному процесі загалом і англійському, французькому та німецькому зокрема. Крім того, можливість ознайомлення з найвизначнішими текстами зарубіжної літератури в оригіналі й українських перекладах сприяє реалізації мовної та перекладної складових освітньо-професійної програми.

2. Мета навчальної дисципліни.

Ознайомити студентів з найвизначнішими текстами зарубіжної літератури модернізму і постмодернізму, з особливостями творчої манери та стилю, естетичних та світоглядних позицій їх авторів; з'ясувати місце, яке вони посідають у світовому літературному каноні, та їх значення для розвитку світового культурного процесу.

3. Завдання:

- знати зміст рекомендованих художніх текстів;
- аналізувати основні факти з біографій письменників;
- визначати місце та значення опрацьованих текстів в національній і світовій літературі;
- уміти аналізувати основні образи, тематику, ідейне спрямування художніх текстів;
- розуміти художню цінність текстів;
- орієнтуватися в суспільно-історичних обставинах та передумовах, що впливали на літературний процес;
- сформувати поглиблене уявлення про модернізм і постмодернізм у зарубіжному літературному процесі.

4. Пререквізити. Теорія літератури, історія літератури, філософія, історія, культурологія, психологія.

5. Результати навчання.

Знання змісту рекомендованих художніх текстів, основних фактів з біографії їх авторів, місця та значення цих текстів в національній і світовій літературі.

Уміння аналізувати основні образи, тематику, ідейне спрямування розглянутих текстів, розуміти художню цінність творів, орієнтуватися в суспільно-історичних обставинах та передумовах, що впливали на літературний процес.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	3,6	108	30				78		екзамен
Заочна	2	4	3,6	108	8				100		екзамен

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Модернізм у літературі другої половини XIX – першої половини XX ст.												
Тема 1. Поезія французького символізму	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 2. «Нова драма»	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 3. Творчість Августа Стріндберга і Кнута Гамсуна	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 4. Творчість Франца Кафки	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 5. Творчість Марселя Пруста	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 6. Творчість Джемса Джойса	9	1,5				7,5	9	0,5				8,5
Тема 7. Література «втраченого покоління»	9	1,5				7,5	9	0,5				8,5
Тема 8. Німецький «інтелектуальний роман» (Г. Гессе, Т. Манн)	6	2				4	6	0,5				5,5
Разом за змістовим модулем 1	54	15				39	54	4				50
Змістовий модуль 2.												
Література другої половини XX ст.												
Тема 1. Екзистенціалізм у французькій літературі	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 2. Драма абсурду.	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 3. Новий роман	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 4. «Епічний театр» Б. Брехта. Творчість Г. Белля і «література руїн».	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 5. Нонконформізм у літературі США	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 6. Жанр роману-притчі у літературі другої половини XX ст.	6	2				4	6	0,5				5,5

Тема 7. «Магічний реалізм» у літературах Латинської Америки	9	1,5				7,5	9	0,5				8,5
Тема 8. Література постмодернізму	9	1,5				7,5	9	0,5				8,5
Разом за змістовим модулем 2	54	15				39	54	4				50
Усього годин	108	30				78	108	8				100

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Поезія французького символізму
2.	«Нова драма»
3.	Творчість Августа Стріндберга і Кнута Гамсуна
4.	Творчість Франца Кафки
5.	Творчість Марселя Пруста
6.	Творчість Джемса Джойса
7.	Література «втраченого покоління»
8.	Німецький «інтелектуальний роман» (Г. Гессе, Т. Манн)
9.	Екзистенціалізм у французькій літературі
10.	Драма абсурду.
11.	Новий роман
12.	«Епічний театр» Б. Брехта. Творчість Г. Белля і «література руїн».
13.	Нонконформізм у літературі США
14.	Жанр роману-притчі у літературі другої половини XX ст.
15.	«Магічний реалізм» у літературах Латинської Америки
16.	Література постмодернізму

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Підготовка рефератів на теми, які визначаються в індивідуальному порядку та стосуються інших аспектів матеріалу, що вивчається, ніж ті, які озвучені на лекціях
2	Ведення читацьких щоденників
3	Структурно-естетичний аналіз інших творів авторів, аніж ті, які опрацьовуються в рамках програми
4	Аналіз сучасних медіальних ресурсів, присвячених окремим авторам чи темам, також іноземними мовами
5	Перегляд наявних екранізацій чи інсценізацій творів

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Поезія Бодлера, Верлена, Рембо, Малларме
2.	Г. Ібсен: «Ляльковий дім»; М. Метерлінк: «Сліпі», «Блакитний птах»; Г. Гауптман: «Перед сходом сонця»; Б. Шоу: «Пігмаліон»

3.	А. Стріндберг: «Батько», «Фрьокен Жюлі»; Кнут Гамсун: «Голод», «Пан»
4.	Ф. Кафка: «Перевтілення», «Процес», «Замок»
5.	М. Пруст: «На Сваннову сторону»
6.	Дж. Джойс: «Дублінці», «Портрет митця замолоду», «Улісс»
7.	Е. М. Ремарк: «На Західному фронті без змін»; Р. Олдінгтон «Смерть героя»; Е. Гемінгвей «Фієста»
8.	Г. Гессе: «Степовий вовк», «Гра в бісер»; Т. Манн: «Чарівна гора»
9.	Ж.-П. Сартр: «Нудота»; А. Камю: «Сторонній», «Чума»
10.	С. Беккет «Чекаючи Годо»; Е. Йонеско «Голомоза співачка», «Носороги»
11.	М. Бютор: «Переміна»; Наталі Саррот: «Золоті лоди»; А. Роб-Гріє: «У лабіринті»
12.	Б. Брехт: «Життя Галілея», «Матінка Кураж та її діти»; Г. Белль: «Очима клоуна»
13.	Дж. Д. Селінджер: «Ловець у житті», оповідання; К. Кізі: «Пролітаючи над зозулиним гніздом»
14.	В. Голдінг: «Володар мух»; М. Фріш: «Гомо Фабер»; Кобо Абе: «Жінка в пісках»
15.	Г. Г. Маркес: «Сто років самотності»; Х. Л. Борхес: новели
16.	У. Еко «Ім'я рози»; П. Зюскінд «Парфуми»

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Іспит	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		

T1, T2 ... T 6 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Аномальний художній світ французької драматургії абсурдизму: семантико-когнітивний і лінгвопрагматичний аспекти : монографія / В. В. Андрієвська ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2013. - 167 с.
2. Апдайк, Джон. Іствікські відьми : роман / Джон Апдайк ; [пер. з англ. Б. Превіра]. - Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. - 382 с.
3. Бабенко, Вікторія Миколаївна. Історія зарубіжної літератури першої половини ХХ століття : навч.-метод. комплекс (за вимогами кредитно-модульної системи) / В. М. Бабенко ; Кіровоградський держ. педагогічний ун-т ім. Володимира Винниченка. Кафедра зарубіжної літератури і компаративістики. - Кіровоград : [б.в.], 2009. - 124 с.
4. Барнс, Джуліан. Історія світу в 10 1/2 розділах : роман / Джуліан Барнс ; [пер. з англ. Г. Яновської]. - Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2019. - 348, [3] с.
5. Бару, Жан-П'єр. Ж.-П. Сартр і А. Камю: погляд із ХХІ ст. на трактування проблеми насильства / ненасильства : філос. есе / Жан-П'єр Бару, Лу Марен ; [пер. з фр., упорядкув., передм. В. Мотрука ; наук. ред. Я. В. Лазур]. - Ужгород : Ліра, 2013. - 53 с.
6. Бахман, Інгеборг. Пора серця. Інгеборг Бахман - Пауль Целан. Листування : з листуваннями між Паулем Целаном і Максом Фрішем, а також між Інгеборг Бахман і Жизель Целан-Лестранж / Інгеборг Бахман, Пауль Целан ; упорядкув. й прокомент. : Бертран Бадью [та ін.] ; пер. Лариса Цибенко та Петро Рихло. - Чернівці : Книги-ХХІ, 2012. - 415 с.
7. Беккет, Семюел. Уот : роман / Семюел Беккет ; пер. з англ. Володимира Діброви. - 2-е вид. - Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. - 293, [2] с.
8. Белль, Генріх. Груповий портрет з дамою : [роман] / Генріх Белль ; [пер. з нім. Є. Поповича та Ю. Лісняка]. - Івано-Франківськ : Вавилонська бібліотека, 2017. - 367 с.
9. Болабольченко, Анатолій Андрійович. Еріх Марія Ремарк і його час : [біогр. нарис] / Анатолій Болабольченко. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Київ : Щек, 2014. - 235 с.
10. Бондарук, Людмила Василівна. Символ у багаторівневій структурі тексту: Марсель Пруст, Моріс Метерлінк : монографія / Людмила Бондарук ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : Твердиня, 2015. - 336 с.
11. Борхес, Хорхе Луїс (1899-1986). Книга Піску . - Пам'ять Шекспіра : [зб. оповідань]. - Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. - 152, [2] с.
12. Брехт, Бертольт. Три епічні драми = Drei epische Dramen : [збірник : пер. з нім.] / Бертольт Брехт ; за наук ред. д-ра філол. наук, проф. О. С. Чиркова. - Житомир : Полісся, 2010. - 293, [1] с.
13. Бютор, Мішель. Переміна : роман / М. Бютор ; пер. з фр. Г. Малець. - К. : Пульсари, 2003. - 248 с.
14. Віан, Борис. Шумовиння днів : [роман] / Борис Віан ; пер. з фр. Петро Тарашук ; [передм. Ф. Бегбеде]. - Івано-Франківськ : Вавилонська бібліотека, 2019. - 173, [2] с.
15. Волощук, Євгенія Валентинівна. Чарівна флейта модерну. Духовно-естетичні тенденції німецькомовної модерністської літератури ХХ ст. у ліриці Р.М.Рільке, прозі Т.Манна, драматургії М.Фріша : монографія / Є. В. Волощук ; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. - К. : Вид. Дім Дмитра Бураго, 2008. - 528 с.

5.2. Допоміжна

1. Анц Т. Суспільна модернізація, літературний модерн і філософія постмодерну / Т. Анц // Експресіонізм: зб. наук. праць. Л., 2002.
2. Астрахан Н. І. Вставна новела в художній структурі роману М. Фріша "Нехай мене звуть Гантенбайн" [Електронний ресурс] / Н. І. Астрахан // Питання літературознавства. - 2017. - Вип. 95. - С. 7-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2017_95_3
3. Бандровська О. Концептосфера Джойсового "Улісса" Дарії Віконської та діалогізм літературознавчих студій [Електронний ресурс] / О. Бандровська // Питання літературознавства. - 2015. - Вип. 91. - С. 23-33. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2015_91_4
4. Бебякова Т. В. Еволюція героя-протагоніста в контексті хронотопної організації роману Джеймса Джойса "Портрет митця замолоду" [Електронний ресурс] / Т. В. Бебякова // Питання літературознавства. - 2005. - Вип. 13. - С. 168-169. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2005_13_26
5. Бігун О. Imago urbis: Париж у поезіях у прозі Поля Верлена [Електронний ресурс] / О. Бігун // Султанівські читання. - 2019. - Вип. 8. - С. 93-102. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/culs_2019_8_12
6. Боговін О. В. Поняття "код" у термінологічному апараті літературознавчих методологій: версія Умберто Еко [Електронний ресурс] / О. В. Боговін // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. : Філологічні науки. - 2017. - Вип. 14. - С. 53-59. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpufn_2017_14_9
7. Бондарук Л. В. Архетипна парадигма символістського художнього тексту (на матеріалі роману Марселя Пруста "Імена країв : ім 'я") [Електронний ресурс] / Л. В. Бондарук // Літературознавчі студії. - 2013. - Вип. 37(1). - С. 61-66. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lits_2013_37\(1\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lits_2013_37(1)_14)
8. Бороденко О. В. Екзистенційний простір самовигнання: Ш. Бодлер та А. Рембо [Електронний ресурс] / О. В. Бороденко // Гілея: науковий вісник. - 2018. - Вип. 135. - С. 136-139. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2018_135_37
9. Варгас Льоса М. Дивний світ – Макондо // Всесвіт, 1971. № 12. С. 84-89.
10. Варецька С. О. Роман про митця: постмодерна варіація (на прикладі романів "Бляшаний барабан" Г. Граса "Сестра сну" Р. Шнайдера "Парфуми" П. Зюскінда) [Електронний ресурс] / С. О. Варецька // Питання літературознавства. - 2013. - Вип. 88. - С. 144-156. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2013_88_12
11. Василюк Є. Обігравання неоміфологічних структур "Улісса" Дж. Джойса в "Мьорфі" С. Беккета [Електронний ресурс] / Є. Василюк // Питання літературознавства. - 2018. - Вип. 98. - С. 253-268. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2018_98_16
12. Випасняк Г. О. Життє бітника: роман Джека Керуака "Волоцюги Дхарми" [Електронний ресурс] / Г. О. Випасняк // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. : Філологічні науки. - 2015. - Вип. 7. - С. 120-126. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpufn_2015_7_18
13. Висоцька Р. Р. Новела "Вавилонська бібліотека" Хорхе Луїса Борхеса в контексті естетики літератури постмодернізму [Електронний ресурс] / Р. Р. Висоцька // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія. - 2014. - Вип. 29. - С. 191-195. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkyu_2014_29_28
14. Гончаренко Е. Деякі аспекти дослідження короткого оповідання: проблема художнього антропологізму в оповіданні Джойса "Мертві" [Електронний ресурс] / Е. Гончаренко // Питання літературознавства. - 2010. - Вип. 79. - С. 104-113. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2010_79_16
15. Гончаренко Е. П. Джеймс Джойс і художня система модернізму в творчості А. Жіда 1890–1900 років [Електронний ресурс] / Е. П. Гончаренко // Питання літературознавства. - 2002. - Вип. 8. - С. 28-33. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2002_8_6

6. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua/>
2. <http://chtyvo.org.ua>
3. www.ae-lib.org.ua
4. www.academia.edu
5. <http://diasporiana.org.ua>
6. <http://poetyka.uazone.net/translate.html>
7. <http://www.ukrcenter.com>
8. <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii>